

II MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH ZAKONA

1. Zakon o javnom informisanju

1.1. Implementacija Zakona o javnom informisanju, obrađena je, jednim delom kroz odeljak o slobodi izražavanja.

1.2. Predsednica Ustavnog suda Srbije Bosa Nenadić najavila je početkom godine, u intervjuu Tanjugu, da će se "na proveru" te ustanove prioritarno naći, između ostalog i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju. Da je ocena ustavnosti Zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju predviđena u planu rada Ustavnog suda za prvo tromesečje 2010. godine, te da bi do kraja marta trebalo očekivati i odluku, potvrdio je za „Danas“ i Dejan Milić, portparol Ustavnog suda Srbije.

1.3. Rok za registraciju javnih glasila, koja je predviđena kao obavezna Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju, istekao je 11. januara. Agenciji za privredne registre, koja vodi i Registar javnih glasila, do isteka roka stiglo je 496 prijava, a 414 medija je registrovano. Osnivači medija koji se nisu upisani u Registar, izlažu se riziku milionskih kazni i sudskoj zabrani izdavanja. Do problema u upisu, po saznanju autora ovog izveštaja, dolazilo je jedino sa kablovskim televizijskim kanalima. Ovi kanali nisu upisivani u Registar i ostali su u pravnom vakuumu. Naime, Agencija za privredne registre kao osnov za upis tražila je dozvole, koje RRA zbog odsustva odgovarajućih podzakonskih akata i dalje ne izdaje. Do okončanja perioda na koji se ovaj izveštaj odnosi, nije pokrenut ni jedan postupak, niti je bilo informacija o tome da li je i koji od poznatijih štampanih ili elektronskih medija, osim kablovskih TV kanala, propustio da izvrši registraciju.

1.4. Medijske asocijacije i novinarska udruženja, osnivači Saveta za štampu, imenovali su početkom februara svoje predstavnike u Upravni odbor prvog medijskog samoregulatornog tela u Srbiji. U Upravnom odboru Saveta za štampu u ime Asocijacije medija biće Dragan Bujošević, glavni urednik „Politike“, Manojlo Vukotić, glavni urednik „Večernjih novosti“ i Srđan Radulović, glavni urednik NIN-a. Lokal Press će predstavljati Vladan Filipčev, predsednik te organizacije i glavni urednik „Bečejskog mozaika“. Liljana Smajlović i Predrag Jeremić predstavljaju Udruženje novinara Srbije, a ispred Nezavisnog udruženja novinara Srbije u Upravnom odboru Saveta za štampu biće Dimitrije Boarov i Safeta Biševac. Milorad Ivanović, zamenik glavnog urednika „Blica“, Aleksandar Đivuljski, glavni i odgovorni urednik

„Dnevnika“ i Filip Švarn, zamenik glavnog urednika nedeljnika „Vreme“ biće zamenici članova UO iz Asocijacije medija. Branko Žujović i Slobodan Stojićević biće zamenici članova UO iz UNS-a, Tamara Skroza i Slaviša Lekić zamenici članova UO iz NUNS-a, a Stojan Marković zamenik člana UO iz Lokal Pressa. Upravni odbor Saveta za štampu nakon konstituisanja raspisao je konkurs za tri predstavnika javnosti u Komisiji za žalbe, čiji se izbor očekuje. Očekuje se da će Savet za štampu, kao prvo medijsko samoregulatorno telo u Srbiji, a posebno Komisija za žalbe, svojim odlukama uticati na dosledniju primenu profesionalnih standarda, pa posredno i Zakona o javnom informisanju, što bi za posledicu trebalo da ima i manji broj sudskih postupaka koji se zbog povreda ovog zakona vode.

2. Zakon o radiodifuziji

2.1. U periodu koji je prethodio lokalnim izborima u opštini Voždovac oglasio se Internet radio Liberalno-demokratska partija Zvezdara, koji je nastavio program i nakon izbora. Rade Veljanovski, profesor Fakulteta političkih nauka u Beogradu, za Danas je izjavio da, iako za emitovanje programa putem interneta nije potrebna dozvola, samo emitovanje jeste u suprotnosti sa Zakonom o radiodifuziji. Nataša Vučković-Lesendrić, pomoćnica ministra kulture zadužena za medije, s druge strane, smatra da LDP regularno emituje ovaj program, upravo zato što prema Zakonu o radiodifuziji za emitovanje putem interneta nije neophodna dozvola.

Nesporno je da je Zakonom o radiodifuziji predviđeno da emitovanje programa putem globalne informatičke mreže (Internet webcasting) ne podleže obavezi pribavljanja dozvole, ali i da se odredbe Zakona o radiodifuziji primenjuju na sadržaj programa. Takođe je nesporno da imalac dozvole za emitovanje programa ne može da bude politička stranka. Odredbe Zakona o radiodifuziji koje se odnose na sadržaj programa, a koje se shodno primenjuju i na Internet medije, podrazumevaju, između ostalog, i obezbeđivanje slobodnog, potpunog i blagovremenog informisanja građana, kao i obavezu uzdržavanja od reklamiranja političkih organizacija van predizborne kampanje, odnosno obezbeđivanje jednake zastupljenosti, bez diskriminacije, svim registrovanim političkim strankama, koalicijama i kandidatima, u toku predizborne kampanje. Osnovano je postaviti pitanje da li stranački web radio uopšte može da zadovolji takve zahteve, odnosno da li je njegov sadržaj zakonit, iako samo emitovanje nije nužno nezakonito. Različita mišljenja koja se mogu čuti u javnosti povodom stranačkog web radija Liberalno-demokratske partije, samo potvrđuju uverenje da se regulaciji sadržaja novih medija ne može uvek pristupati prostom analogijom i pozivanjem

na pravila koja se tiču tradicionalnih medija, te da novi mediji i nove platforme za distribuciju medijskih sadržaja, često zahtevaju nov i originalan regulatorni pristup.

2.2. U Vladičanskom dvoru eparhije šumadijske u Kragujevcu održan je skup urednika 11 pravoslavnih radio i TV stanica, koji je, kako je izvestio Dnevnik 19. februara, za svoju temu imao umrežavanje i programsku saradnju, kao i inicijativu arhijerejima i Sinodu SPC za osnivanje Asocijacije elektronskih crkvenih medija. Od 2006, kada je počelo izdavanje dozvola za emitovanje, u Srbiji je osnovano 11 pravoslavnih i pet katoličkih radio i TV stanica. Na skupu je ukazano da zakon nije dopustio crkvama da imaju nacionalne ili regionalne elektronske medije, već samo lokalne, te da je crkvenim medijima ograničena i mogućnost komercijalizacije programa, budući da je mogućnost da emituju reklame upodobljena načinu i ograničenjima koja važe i za javni servis. Na skupu se insistiralo i na liberalnijem režimu za umrežavanje crkvenih stanica.

Članom 70. Zakona o radiodifuziji dozvoljeno je umrežavanje dva ili više emitera radi istovremenog emitovanja programa bez upotrebe dodatnih radio frekvencija, u trajanju do tri sata dnevno u kontinuitetu ili zbirno. Izuzetno, Zakon predviđa da Republička radiodifuzna agencija može doneti odluku kojom dozvoljava umrežavanje u dužem trajanju, ukoliko utvrdi da bi takva odluka bila u interesu javnosti. Ovakvo zakonsko rešenje obrazloženo je zabrinutošću da bi kroz umrežavanje većeg broja lokalnih ili regionalnih emitera bio ugrožen medijski pluralizam i da bi se izigravale odredbe o medijskoj koncentraciji. Liberalizacija uslova za umrežavanje jedan je od zahteva koji će se, posebno u uslovima i krize i cenovne nedostupnosti kvalitetnih medijskih sadržaja, sve više čuti, ne samo od crkvenih stanica, već i od onih komercijalnih. Jedan od aktuelnih projekata je i televizijski projekat „Nacionalna“, koji se u vremenskim okvirima koji i dalje ne prelaze tri sata dnevno, emituje na jednom broju regionalnih televizija. Po saznanjima autora ovog izveštaja, Republička radiodifuzna agencija nije donela nijednu odluku kojom je dozvolila umrežavanje u dužem trajanju od tri sata dnevno, niti joj je i jedan takav zahtev podnet.